

Dosarul nr. 2ra-988/20

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud. M. Juganari)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, I. Dutca, L. Bulgac)

## DECIZIE

12 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva  
Ala Cobăneanu  
Nicolae Craiu  
Nina Vascan  
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Andrei Cheptea, reprezentat de avocatul Liliana Andriaș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Cheptea împotriva lui Andrei Cheptea cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor,

împotriva deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Andrei Cheptea și a fost menținută hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni,

constată:

La data de 16 august 2019, Elena Cheptea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Cheptea cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 21 iunie 2013 a încheiat căsătoria cu Andrei Cheptea, înregistrată la Primăria s. Malcoci, r-nul Ialoveni cu numărul 5. Din căsătorie, la XXXXX s-a născut copilul XXXXX.

A afirmat că viața în comun cu pârâtul a eșuat, iar incompatibilitatea caracterelor și viziunile diferite asupra mai multor aspecte ale vieții de cuplu au dus la destrămarea căsniciei lor. Andrei Cheptea manifestă indiferență totală față de reclamantă și de soarta copilului.

A menționat că locuiește separat de pârât, ultimul nu acordă ajutor material și nu contribuie cu nimic la educația și întreținerea copilului, fiind nevoită să-l întrețină de una singură.

Elena Cheptea a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată cu Andrei Cheptea, încasarea de la pârât a cheltuielilor ce țin de eliberarea certificatului de divorț, stabilirea

domiciliului copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, împreună cu mama și încasarea de la Andrei Cheptea în beneficiul ei a pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime fixă de 2000 de lei lunar, până la atingerea majoratului de către copil.

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, a fost desfăcută căsătoria încheiată între Andrei Cheptea și Elena Cheptea (Dulea), înregistrată la 21 iunie 2013 la Primăria s. Malcoci, r-nul Ialoveni, înscrierea nr. 5. Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț la Serviciul Stare Civilă a fost încasată de la Andrei Cheptea în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1000 % din unitatea convențională stabilită, ceea ce constituie 200 de lei, scutind-o pe Elena Cheptea de plata taxei de stat. A fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, cu mama Elena Cheptea și s-a încasat de la Andrei Cheptea în beneficiul Elenei Cheptea pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime de 2000 de lei lunar, începând cu 16 august 2019 și până la atingerea majoratului de către copil. Totodată, s-a încasat de la Andrei Cheptea în beneficiul statului suma de 720 de lei cu titlu de taxă de stat.

La data de 22 noiembrie 2019, Andrei Cheptea a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului și modificarea hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni în partea încasării pensiei de întreținere, prin micșorarea cuantumului acesteia de la 2000 de lei până la 1000 de lei, cu încasarea din contul Elenei Cheptea a cheltuielilor de judecată suportate.

Prin decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Andrei Cheptea și a fost menținută hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni.

La data de 15 mai 2020 Andrei Cheptea, reprezentat de avocatul Liliana Andriaș, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și modificarea hotărârii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, în partea încasării pensiei de întreținere, prin micșorarea cuantumului acesteia de la 2000 de lei până la 1000 de lei și în partea încasării taxei de stat, de la 720 de lei până la 360 de lei, cu încasarea din contul Elenei Cheptea în beneficiul lui Andrei Cheptea a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei, taxei de stat achitată pentru depunerea cererii de apel – 112,50 de lei și taxei de stat pentru cererea de recurs – 75 de lei.

În motivarea recursului s-a invocat aprecierea arbitrară a probelor și interpretarea eronată a legii de către instanțele ierarhic inferioare, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei și încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale recurentului.

A indicat că, deși au făcut referire la valoarea minimului de existență stabilit de Biroul Național de Statistică pentru copiii de la sate, cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, în sumă de 1986,9 lei, instanțele de judecată au încasat pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime de 2000 de lei, ignorând faptul că ambii părinți au obligația de întreținere a copilului. Mai mult ca atât, la momentul adresării cu cererea de chemare în judecată, copilul minor avea vârsta de 6 ani și nu 7 ani, iar conform informației Biroului Național de Statistică, minimul de existență pentru copiii de la sate, cu vârsta cuprinsă între 1-6 ani a constituit în semestrul I al anului 2019 suma de 1686 de lei.

Reprezentantul recurentului a menționat că instanțele ierarhic inferioare au ignorat declarațiile ultimului că nu are posibilitate să achite suma de 2000 de lei, deoarece nu este angajat în câmpul muncii și în măsura posibilităților participă la întreținerea copilului minor. În acest sens, a fost prezentată adeverința eliberată de Primarul s. Malcoci, r-nul Ialoveni, prin care se confirmă faptul că recurentul nu este angajat în câmpul muncii, probă neapreciată de către instanța de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 05 februarie 2020.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 1316, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Cheptea Andrei la data de 11 februarie 2020 (f.d. 76), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Totodată, se reține că potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 (17 martie - 15 mai 2020).

Astfel, recursul, declarat la data de 15 mai 2020, este în termen.

La 04 iunie 2020, copia recursului declarat de Andrei Cheptea, reprezentat de avocatul Liliana Andriaș a fost expediată în adresa intimatei Elena Cheptea, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 92-93).

Intimata nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 05 august 2020 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 21 iunie 2013, a fost încheiata căsătoria dintre Andrei Cheptea și Elena Dulea, înregistrată la Primăria s. Malcoci, r-nul Ialoveni cu numărul 5 (f.d. 7).

Conform certificatului de naștere XXXXX, la XXXXX s-a născut copilul XXXXX (f.d. 6).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Elena Cheptea a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată cu Andrei Cheptea, încasarea de la pârât a cheltuielilor ce țin de eliberarea certificatului de divorț, stabilirea domiciliului copilului minor

XXXXX, născută la XXXXX, împreună cu mama și încasarea de la Andrei Cheptea în beneficiul ei a pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime fixă de 2000 de lei lunar, până la atingerea majoratului de către copil.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și a desfăcut căsătoria încheiată între Andrei Cheptea și Elena Cheptea (Dulea), cu stabilirea domiciliului copilului minor împreună cu mama. Totodată, s-a încasat de la Andrei Cheptea în beneficiul Elenei Cheptea pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime de 2000 de lei lunar, începând cu 16 august 2019 și până la atingerea majoratului de către copil, precum și în beneficiul statului suma de 720 de lei cu titlu de taxă de stat.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Andrei Cheptea, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe ca fiind legală și întemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat ca este întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime fixă de 2000 de lei, ținând cont de valoarea minimului de existență stabilită de Biroul Național de Statistică și interesul superior al copilului.

În acest sens, instanța de apel a apreciat ca fiind declarative argumentele lui Andrei Cheptea, cu referire la faptul că întreținerea copilului minor urma să fie pusă pe seama ambilor părinți și nu doar să fie stabilită din contul lui, deoarece la materialele dosarului nu au fost prezentate probe din care să rezulte că Elena Cheptea dispune de venituri regulate/neregulate din care ar fi în stare să aducă aport asupra cuantumului pensiei de întreținere distribuit în mod egal, pe când Andrei Cheptea este încadrat în câmpul muncii, neoficial, ocazional, la sezon.

La fel, instanța de apel a indicat că nu pot fi reținute drept probe concludente și pertinente bonurile fiscale anexate de către Andrei Cheptea la cererea de apel, cu scopul confirmării participării la întreținerea copilului, deoarece conținutul acestora în principiu nu elucidează aportul lui Andrei Cheptea, în exclusivitate pentru întreținerea copilului minor.

Prin prezenta cerere de recurs, Andrei Cheptea contestă hotărârile instanțelor ierarhic inferioare doar în partea încasării pensiei de întreținere pentru copilul minor și a taxei de stat în mărime de 720 de lei.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele ierarhic inferioare întemeiat au dispus încasarea din contul lui Cheptea Andrei în beneficiul Elenei Cheptea a pensiei de întreținere pentru copilul minor în sumă bănească fixă, însă eronat au stabilit cuantumul acesteia în mărime de 2000 de lei, din următoarele motive.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Conform art. 74 din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între

părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

În conformitate cu art. 76 din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească quantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Quantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Se reține că la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, urmează să se țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimumului de existență pentru un copil.

Totodată, la stabilirea quantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, se ține cont și de dispozițiile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) din Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Tot aceste dispoziții se conțin și în art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Articolul 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Situație de acest fel este reglementată și în art. 27 alin. (2) din Convenție, care prevede că părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Astfel, reglementările menționate arată că, conform legislației, ambii părinți au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului minor.

Potrivit informației de la Biroul Național de Statistică al RM, minimul de existență pentru copii de la sate, cu vârsta cuprinsă între 1-6 ani, constituia în anul 2019 semestrul I suma de 1623,1 lei (statistica.gov.md).

Prin urmare, ținând cont de valoarea minimului de existență, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanțele ierarhic inferioare eronat au încasat din contul lui Andrei Cheptea pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime de 2000 de lei, or, părinții au drepturi și obligații egale față de copii și respectiv, urmează să participe la întreținerea acestora în mod egal.

Deci, la caz, fiecare părinte urmează să contribuie la întreținerea copilului minor cu suma de 811, 5 lei.

Totodată, se reține că recurentul Andrei Cheptea este de acord să achite suma de 1000 de lei, sumă pe care instanța de recurs o consideră întemeiată și care nu aduce atingere drepturilor copilului minor, cu atât mai mult că este mai mare decât minimul de existență stabilit de Biroul Național de Statistică al RM.

În circumstanțele expuse, decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni urmează a fi modificate în partea încasării de la Andrei Cheptea în beneficiul Elenei Cheptea a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, prin micșorarea cuantumului acesteia de la 2000 de lei până la 1000 de lei, precum și în partea încasării taxei de stat de la Andrei Cheptea în beneficiul statului, prin micșorarea cuantumului de la 720 de lei până la 360 de lei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1<sup>1</sup>) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prin prezenta cerere de recurs, Andrei Cheptea a solicitat încasarea din contul Elenei Cheptea în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei, taxei de stat achitată pentru depunerea cererii de apel – 112,50 de lei și taxei de stat pentru cererea de recurs – 75 de lei.

În instanța de apel și instanța de recurs, recurentul a fost reprezentat de către avocatul Liliana Andriaș în baza mandatului seria MA nr. 1246863 din 30 decembrie 2019 (f.d. 39), achitând pentru serviciul acestuia suma de 3000 de lei, conform bonului de plată seria PL nr. 967552 din 30 decembrie 2019, anexat în original (f.d. 40).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, având în vedere că acțiunea înaintată de către Elena Cheptea este întemeiată parțial, urmează a fi compensate parțial cheltuielile de judecată suportate de către recurentul-pârât, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile

și anume, suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 85 de lei cu titlu de taxă de stat.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a modifica decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere și taxei de stat pentru aceasta, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Andrei Cheptea, reprezentat de avocatul Liliana Andriaș.

Se modifică decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Cheptea împotriva lui Andrei Cheptea cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, în partea încasării de la Andrei Cheptea în beneficiul Elenei Cheptea a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născută la XXXXX, prin micșorarea cuantumului acesteia de la 2000 de lei până la 1000 (o mie) de lei, precum și în partea încasării taxei de stat de la Andrei Cheptea în beneficiul statului, prin micșorarea cuantumului de la 720 de lei până la 360 (trei sute șazeci) de lei.

În rest, decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni se mențin.

Se încasează de la Elena Cheptea în beneficiul lui Andrei Cheptea suma de 1085 (o mie optzeci și cinci) de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Mariana Pitic